

Rapport fra forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - IKT Indre Namdal IKS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Lierne kommune

Møtedato

22.02.2022

Saknr

04/22

Saksbehandler Torbjørn Berglann**Arkivkode** FE - 037, TI - &58**Arkivsaknr** 21/95 - 5

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den fram for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å sørge for at dokumentasjonen av behandling av personopplysninger og datasikkerhet er i samsvar med personopplysningslovgivningen. Kommunedirektøren bes rapportere til kontrollutvalget om oppfølgingen av vedtaket innen 31.12.22.
2. Kommunestyret ber eierrepresentanten om å bidra til at selskapet følger revisors anbefalinger. Eierrepresentanten bes orientere kommunestyret om oppfølgingen i etterkant av representantskapets møter.

Vedlegg

Rapport fra forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte en forvaltningsrevisjon av IKT Indre Namdal IKS (IKTIN) i samarbeid med kontrollutvalgene i flere av de andre eierkommunene, se sak 8/21. Kontrollutvalget i Lierne bestilte i tillegg en eierskapskontroll.

I forvaltningsrevisjonen undersøker revisor om selskapet følger lov om interkommunale selskap (IKS-loven) personvernlovgivningen og kommunestyrets vedtak. I eierskapskontrollen undersøkes kommunens forvaltning av eierskapet og eierrepresentantens rolleutøvelse. Her er forvaltningslovens regler om habilitet og etterlevelse av IKS-loven sentrale tema. Resultatene av de to undersøkelsene er sammenfattet i den vedlagte rapporten.

Resultater fra eierskapskontroll

Kommunens rammer for eierstyringen er i samsvar med lov- og regelverk. Kommunestyret vedtok blant annet en eierskapsmelding i oktober -21. Kommunestyret har også fått opplæring i eierskap og eierstyring.

Revisor finner at representantskapet i IKTIN IKS ikke behandler økonomiplan, og at valgkomiteen ikke har retningslinjer for sitt arbeid.

Revisor påpeker at selskapets styre er sammensatt av sentrale administrative ledere, blant annet flere kommunedirektører. Dette er en løsning som ikke anbefales, fordi det kan oppstå inhabilitet i ulike sammenhenger;

- I selskapets styre, når kommunedirektøren deltar i behandlingen av saker som han selv har håndtert som ansatt i kommunen
- I kommunestyret, når selskapet er part i en sak, for eksempel neste års budsjett for selskapet.

Tidligere rådmann i Lierne kommune er styreleder.

Revisors anbefalinger - eierskapskontroll

Revisor anbefaler Lierne kommune å:

- Sørge for at representantskapet behandler økonomiplan
- Sørge for at det utarbeides retningslinjer for valgkomiteens arbeid
- Vurdere utfordringene med kommunedirektørens inhabilitet

Resultater fra forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjonen tar utgangspunkt i om selskapet etterlever regelverket for personvern. Dette omfatter også regler for informasjonssikkerhet.

Kommunens ansvar: I Lierne kommune skal ledelsen årlig gjennomgå sikkerhetsmål, strategi og organisering av informasjonssystemet og kontrollere om disse er i samsvar med virksomhetens behov. Dette har ikke vært gjort siden 2018. Revisor peker på at kommunene er behandlingsansvarlige og dermed skal dokumentere at de følger prinsippene for behandling av personopplysninger. Revisor karakteriserer dokumentasjonen som "svært mangelfull" og fastslår i tillegg at kommunenes dokumenter som omhandler datasikkerhet ikke er oppdaterte.

Det finnes ikke avtaler som regulerer ansvarsfordelingen mellom selskapet og kommunene.

Selskapets ansvarsområde: Selskapet følger mange av lovkravene som stilles til denne typen virksomhet. Revisor finner likevel at det er noen mangler: Selskapet gjør risikovurderinger, men de er ikke dokumentert skriftlig. Det har ikke system for internkontroll. Det eksisterer ingen databehandleravtale mellom kommunene og IKTIN. Slike avtaler har vært et lovkrav siden 2018. Selskapet har satt i gang arbeidet med å utarbeide slike. IKTIN har en protokoll over behandlingsaktiviteter, men den har flere mangler. Selskapet gjennomfører egnede tekniske og organisatoriske tiltak innenfor de økonomiske rammene, men det er mangler i dokumentasjonen.

Revisors anbefalinger - forvaltningsrevisjon

Revisor anbefaler IKT Indre Namdal IKS å:

- sørge for at kravet om databehandleravtale i tråd med personopplysningsloven følges opp. Herunder at arbeids- og ansvarsfordelingen mellom selskapet og eierkommunene blir klarlagt og dokumentert.
- sørge for at kravene i personopplysningsloven oppfylles.

Sekretariatets vurdering – eierskapskontroll

Rapporten viser at kommunen har rutiner for å ivareta sine eierskap og at disse blir fulgt. Det framgår av høringsvaret fra selskapet at det arbeides med å korrigere de påpekte manglene som ligger innenfor selskapet myndighet; sørge for at økonomiplanen blir lagt fram for behandling i representantskapet og utarbeide retningslinjer for valgkomiteen.

Kommunens rådmann fram til september 2021 er mangeårig styreleder i selskapet. Dette har skapt habilitetsproblematikk. Rådmannen har vært inhabil til å utrede saker om selskapet, jf. forvaltningsloven § 6 første ledd bokstav e. Denne lovparagrafen sier at styremedlemmer automatisk blir inhabile til å gjøre saksforberedelser og fatte vedtak når selskapet de er styremedlemmer i, er part i en sak. Problemet kunne vært unngått om en av kommunedirektørens underordnede tok hans plass i styret. I og med at styreleder har sluttet som rådmann, er habilitetsproblematikken ikke lenger aktuell.

Ved nyvalg til styret bør kommunestyret vurdere om det ønsker å opprettholde ordningen med at kommunedirektøren er styremedlem i enkelte kommunalt eide selskaper. Det er fullt

mulig, men ordningen er ikke anbefalt av KS. Kommunal- og moderniseringsdepartementet uttaler at kommunestyret bør vurdere om det er hensiktsmessig å ha en slik ordning. Hvis kommunens nåværende kommunedirektør blir valgt inn i styret i kommunalt eide selskaper, blir vedkommende inhabil til å forberede og innstille i saker til kommunestyret som angår disse. Dersom kommunestyret ønsker å opprettholde dagens ordning, er det nødvendig å få svar på hvilke konsekvenser kommunedirektørens inhabilitet får for administrasjonen. Dette kan eksempelvis gjøres i form av en juridisk utredning.

Sekretariatets vurdering - forvaltningsrevisjon

Revisor har konstatert mangler i systemene som skal bidra til å gi rimelig sikkerhet for at IKTINs leveranse er i samsvar med lover og regler; manglende internkontrollsystem og manglende databehandleravtale med kommunene. Det er positivt at selskapet er i ferd med å rette opp i disse forholdene. Det vil dessuten klargjøre arbeidsfordelingen mellom selskapet og eierkommunene.

Kommunene er behandlingsansvarlige og skal dermed dokumentere at de følger prinsippene for behandling av personopplysninger. Revisor karakteriserer dokumentasjonen som "svært mangelfull" og fastslår i tillegg at kommunenes dokumenter som omhandler datasikkerhet ikke er oppdaterte. Kommunedirektøren bør få i oppdrag å sørge for at kommunen får dette på plass og bidra til å heve bevisstheten i organisasjonen om personvern og datasikkerhet.

Konklusjon

Rapporten viser at kommunedirektøren må utarbeide manglende dokumentasjon og oppdatere den som er foreldet.

IKTIN IKS må etablere en fungerende internkontroll, utarbeide databehandleravtale og sørge for at arbeidsfordelingen mellom selskapet og kommunene blir avklart.

Eierrepresentanten bør bidra til at selskapet følger revisors anbefalinger.